

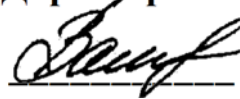
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)**

Кафедра менеджменту та адміністрування

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ**

 Н. Л. Замкова

28 09 2020

**ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
OPERATIONAL MANAGEMENT**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»	/ bachelor
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	/ 07 «Management and administration»
Спеціальність	073 «Менеджмент»	/ 073 «Management»
Спеціалізація / Освітня програма	«Менеджмент організацій», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»	/ «Management of organizations», «Management of foreign economic activity»

Розробник: Лозовський О.М., к.е.н., доцент

Гаранти освітньої програми «Менеджмент організацій» - Бондарчук Л.В., к.е.н., доцент
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності - Ковтун Е.О., к.е.н., доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування 14 вересня 2020 р. протокол № 10, на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 21 вересня 2020 р. протокол № 9 та засіданні вченої ради інституту 28 вересня 2020 р. протокол №8.

Рецензенти: внутрішній рецензент - Корж Н.В., д.е.н., професор
зовнішній стейкхолдер - Болюх П.Д., директор ТОВ «Діва-К» м. Вінниця

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 05.10.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,62.
Обл.-вид. арк.1,42. Тираж 5. Зам. № 390.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є підготовка висококваліфікованих фахівців з управління виробництвом спрямованих на вирішення будь-яких завдань виробничої діяльності, формування умінь аналітичного мислення щодо розробки операційної стратегії підприємства, створення та використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації на ринку. Предметом вивчення дисципліни є теоретичні засади та практичний інструментарій системи управлінських відносин, що виникають під час формування та поточного функціонування операційної системи підприємства.

Дисципліна вивчається у першому семестрі третього курсу підготовки фахівців освітнього ступіня «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації / освітніх програм «Менеджмент організацій», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

До складу основних компетентностей, яких набувають здобувачі під час вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» відносяться:

- уміння та здібності аналітичного мислення, аналізу конкретних ситуацій;
- можливості і вміння сприймати та оцінювати переваги новітніх технологій та їх використання в операційній діяльності підприємства;
- уміння використовувати широке коло набутих знань у галузі аналізу, організації виробництва, системотехніки, технології управління персоналом.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є:

- вивчення теоретичних і методологічних основ, категорійного апарату операційного менеджменту;
- засвоєння основних рис, принципів і методів функціонування операційних систем різних видів на підприємствах;
- здобуття знань щодо розробки операційної стратегії підприємства;
- набуття умінь обґрунтовувати рішення щодо створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- ознайомлення з основними типами виробничих процесів і методами їх організації у часі та просторі.

За результатами вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- зміст операційного менеджменту та операційної функції організації;
- місце і роль операційного менеджменту в системі менеджменту організації;

- принципи та методи раціональної організації, планування та контролю функціонування, операційних систем різних видів;
- коло стратегічних питань, що вирішуються в операційному менеджменті, етапи розробки операційної стратегії;
- форми та методи узгодження операційної та ринкової стратегії організації;
- особливості та елементи операційної системи;
- склад, вимоги і задачі операційної інфраструктури;
- технологію проектування операційних систем;
- технологію проектування товарів та послуг;
- організацію операційного процесу у просторі та у часі;
- склад служби забезпечення та управління збутом;
- особливості оперативного управління виробництвом на підприємстві;
- сутність проектного підходу в управлінні організацією;
- формування системи управління якістю;
- технічне обслуговування виробництва;
- шляхи підвищення продуктивності операційної діяльності як міри результативності операційного менеджменту.

Вміти:

- ефективно і раціонально управляти будь-якими організаціями;
- реалізовувати управлінські дії результатом котрих є виробництво товарів та послуг, що поставляються у зовнішнє середовище;
- аналізувати виробничу ситуацію, як минуле, сьогодення так і майбутнє;
- прогнозувати розвиток операційної системи підприємства і виробництва в цілому;
- визначати мету і планувати бажані результати;
- управляти проектами, мотивувати персонал;
- аналізувати поетапні результати операційної діяльності за допомогою контролю;
- координувати дії, регулювати виробництво при його відхиленні від запланованих показників та здійснювати загальне керівництво операційною діяльністю в досягненні запланованої мети;
- проектувати операційні системи їх виробничі потужності, місце розташування підприємства, розміщення обладнання на робочих місцях;
- управляти якістю товарів та послуг, розробляти програму забезпечення якості, формувати «гуртки якості»;
- розробляти операційну стратегію підприємства;

- визначати показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем;
- розробляти заходи щодо підвищення ефективності функціонування операційних систем різних видів;
- визначати основні чинники і критерії, що впливають на управління операціями.

Мати навички:

- маркетингових досліджень при формуванні товарного асортименту та товарної номенклатури виготовляємої продукції;
- оцінювання конкурентоспроможності технологічних процесів, продукції і послуг та розробляти на цій основі інвестиційну політику організації;
- оцінювання потенціалу підприємства і формування виробничої програми;
- раціональної організації виробництва товарів та послуг їх матеріально-технічного, енергетичного, логістичного та складського забезпечення;
- розуміння власної ролі і місця в майбутніх процесах розвитку суспільного виробництва з метою покращення добробуту населення України.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» освітніх програм «Менеджмент організацій», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є формування комплексу компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;

- загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

- фахові компетентності:

ФК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації;

ФК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;

ФК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації;

ФК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом;

ФК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» полягають:

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування;

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації;

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Міждисциплінарні зв'язки: робоча програма з дисципліни «Операційний менеджмент» упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 «Менеджмент», базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Економічна теорія», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка і фінанси підприємства», «Економічна інформатика», «Правознавство» тощо. Разом з тим, курс закладає базові знання для подальшого вивчення дисциплін пов'язаних з галузевою специфікою та професійним спрямуванням, а саме: «Ризик-менеджмент», «Стратегічне управління підприємством», «Управління інноваціями», «Управління персоналом» і ін.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни «Операційний менеджмент».

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90 - 100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює над ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82 - 89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75 - 81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69 - 74	Володіє навчальним матеріалом на продуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60 - 68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на продуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35 - 59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1 - 34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали 75 і більше балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно Наказу «Провнесення змін до форми підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» №70 від 02.03.2018 р.).

Здобувач вищої освіти, які не погоджуються з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів ВТЕІ КНТЕУ №14 від 25.11.2019 р.).

Обсяг дисципліни «Операційний менеджмент» в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них			
		лекції	практичні і (лаб.) заняття	самостійна робота студентів	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	19	4	4	11	Т, ПО, ІЗ
Тема 2. Операційна стратегія підприємства	19	4	4	11	Т, ПО, ІЗ
Тема 3. Операційна система організації	19	4	4	11	Т, РСЗ, ІЗ
Тема 4. Операційна діяльність підприємства	19	4	4	11	Т, РСЗ, ІЗ
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	19	4	4	11	Т, УО, ІЗ
Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	19	4	4	11	Т, РСЗ, ІЗ
Тема 7. Управління трудовими процесами, нормування і оплати праці	16	2	2	12	Т, УО, РСЗ
Тема 8. Управління проектами в операційному менеджменті	19	4	4	11	Т, ПО, ІЗ
Тема 9. Управління якістю продукції та послуг	15	2	2	11	Т, УО, ІЗ
Тема 10. Управління результативністю операційної діяльності	16	2	2	12	Т, УО, РСЗ
Разом	180 /6	34	34	112	
Підсумковий контроль					Екзамен

Умовні позначення: УО – усне опитування; Р – реферат; ПО – письмове опитування; ІЗ – індивідуальне завдання; Т – тестування; РСЗ – рішення ситуаційних задач.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Сутність, сфера та організація виробничої діяльності людей. Виробництво як процес перетворення «вхідних» величин у «вихідну» продукцію. Природа операційної функції. Поняття «операції» та «виробництво», їх взаємозв'язок та розбіжність. Історичний розвиток операційного менеджменту його місце і роль в загальній системі менеджменту організації.

Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання.

Зовнішнє і внутрішнє середовище в операційному менеджменті. Менеджмент операційної системи з позицій системного підходу в управлінні організацією.

Конкурентоспроможність та компетентність. Методи забезпечення конкурентоспроможності операційної діяльності.

Функції, методи і принципи операційного менеджменту. Функції операційного менеджменту: планування, прогнозування, організація, мотивація, контроль, регулювання. Методи операційного менеджменту: загальні, які використовують у всіх сферах діяльності, і спеціальні, які відображають специфіку певної діяльності. Сучасні принципи управління операціями.

Структура процесу реалізації операційного менеджменту.

Тема 2. Операційна стратегія підприємства

Операційна стратегія як складова загальної стратегії організації. Взаємозв'язок операційної з іншими функціональними стратегіями підприємства: фінансовою, маркетинговою, логістичною, інформаційною, управління людськими ресурсами.

Сутність та фактори, які слід враховувати при розробці операційної стратегії. Технологія (етапи) розробки операційної стратегії підприємства. Операційні пріоритети: витрати, якість і надійність продукції, термін виконання замовлення, «надійність постачань», здатність реагувати на зміну попиту, гнучкість і швидкість освоєння нової продукції. Пріоритети стосовно конкретних видів продукції або окремих ситуацій.

Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. Основні принципи стратегії організації виробництва в сучасних умовах.

Формування стратегії виробництва товару. Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті, повторюваний процес. Порівняння стратегій процесів.

Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Специфіка стратегії процесу.

Матеріально-технічне постачання, як початкова ланка виробничого процесу. Роль і значення служби забезпечення (постачання) в операційній стратегії підприємства. Склад служби забезпечення: вітчизняний та європейський досвід.

Форми постачання: транзитна, складська. Функції служб забезпечення. Організаційна будова служб забезпечення на невеликих, середніх та великих

підприємствах. Система забезпечення виробництва, різновиди лімітних документів. Стратегічні напрямки економії матеріалів.

Управління збутом в операційній стратегії підприємства. Основні функції відділу збуту. Організаційні структури відділу збуту (маркетингу) та фактори що їх визначають.

Тема 3. Операційна система організації

Сутність операційної (виробничої) системи підприємства. Модель організації як операційної системи. Основні принципи системного підходу в управлінні операційною системою. Процесний підхід до операційного менеджменту.

Операційна система як об'єкт управління. Складові елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. Особливості та вимоги, яким мають відповідати сучасні операційні (виробничі) системи.

Класифікація операційних систем. Виштовхуючі та втягуючі операційні системи. Операційні системи одиничного (проектного) типу. Серійний тип операційних систем. Специфіка операційних систем масового виробництва. Особливості операційних систем з безперервним процесом.

Тема 4. Операційна діяльність підприємства

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Поняття недостатнього, надлишкового та ресурсу обмеженої потужності. Товари (послуги) як результат операційної діяльності підприємства.

Операційний (виробничий) процес, як основа функціонування та розвитку операційної системи. Основні принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів.

Організація операційного процесу у просторі і часі. Операційні процеси організації – основа функціонування та розвитку операційної системи.

Управління матеріальними ресурсами і виробничими запасами. Принципи формування і функціонування системи управління матеріальними ресурсами. Особливості та фактори, що впливають на процес матеріалоспоживання.

Місце і види виробничих запасів в системі підприємства. Основні системи управління запасами: система с фіксованим обсягом замовлень, система с фіксованим інтервалом часу між замовленнями, система управління запасами «Канбан».

Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи

Передумови проектування операційної системи: виробничий аспект, структурно-організаційний аспект, аспект ефективності. Методика проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій.

Проектування виробів та процесів у сфері виробництва. Проектування продукту та процесів у сфері послуг.

Сучасний рівень розвитку виробничих і невиробничих операційних систем: системи автоматизованого проектування, автоматизовані системи управління виробництвом, системи автоматизованого складування і видачі товарів, гнучкі виробничі системи, інтегровані автоматизовані системи управління виробництвом.

Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Визначення місця розташування підприємства на рівні мікро- та макросередовища..

Процес проектування підприємства: визначення конфігурації підприємства та форм розміщення обладнання в середині нього.

Проектування робіт та нормування праці.

Склад, вимоги і задачі операційної інфраструктури підприємства.

Ремонтне господарство, цілі і задачі, види ремонтів, схема управління. Інструментальне господарство: структура, основні задачі та схема управління. Енергетичне господарство: склад та основні задачі, схема управління. Транспортне господарство, як складовий елемент операційної системи підприємства: склад, цілі і задачі, схема управління.

Складське господарство: функції, класифікація, система управління.

Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Системи планування операційної діяльності. Об'єкти, основні завдання та види планів, які розробляються підприємством. Принципи планування операційної діяльності. Особливості планування операційної діяльності підприємств різних секторів економіки країни.

Оперативно-виробниче планування, як багаторівнева, структурована на різні блоки і стадії планова робота. Рівні оперативного планування: заводський, цеховий, дільничний.

Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій. Стратегії планування операцій.

Призначення і склад елементів оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації виробництва. Функції диспетчерської служби. Види систем оперативного управління виробництвом: позамова, покомплектна та подетальна.

Контроль в системі операційного менеджменту. Етапи процесу контролю: встановлення нормативів, визначення ефективності операційної діяльності, корегування відхилень. Контур зворотнього зв'язку операційного контролю. Попереджувальний контроль. Адекватність контролю.. Критичні точки контролю.

Засоби контролю. Контроль за виконанням робіт. Контроль якості сировини, матеріалів, запасів, товарів та послуг.

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Класифікація робочих місць. Принципи організації праці. Розподіл та кооперація праці. Мотивація роботи. Робочі завдання. Основи нормування праці. Методи нормування праці. Хронометраж (система нормативів часу). Методи нормування часу.

Тема 7. Управління трудовими процесами, нормування і оплати праці

Сутність і завдання організації і нормування праці, як виду управлінської діяльності спрямованої на встановлення раціональних співвідношень затрат і результатів сукупної праці робітників. Об'єкти нормування праці. Затрати та результати праці. Жива праця. Минула праця. Остаточний результат праці, як об'єктивна оцінка будь-якої діяльності. Метод праці на основі якого реалізується цілісна система нормування при русі об'єктів виробництва. Взаємозв'язок нормування та організації праці.

Організація праці як засіб поєднання безпосередніх виробників із засобами виробництва. Економічні та соціально-психологічні завдання щодо поліпшення організації праці. Основні напрями організації праці в управлінні трудоими процесами на підприємстві.

Основні види норм праці: норма виробітку, норма обслуговування, норма чисельності, нормоване завдання. Методи нормування праці: аналітичні, сумарні, аналітично-розрахункові, аналітично-дослідницькі, диференційовані, укрупнені.

Класифікація затрат часу. Методи дослідження трудових процесів і затрат робочого часу: хронометраж, фотографії робочого часу, фотохронометраж.

Тема 8. Управління проектами в операційному менеджменті

Сутність проектного менеджменту як інструменту управління процесами створення та розвитку операційної системи. Формування мети, стадії та основні етапи життєвого циклу проекту. «Зони» відповідальності операційного менеджера під час виконання проекту.

Класифікація проектів. Учасники проекту. Правила, яких необхідно дотримуватись під час виконання проекту.

Планування проектів. Структура робіт проекту. Організаційні структури, які застосовуються при реалізації проектів (відособлена, функціональна, матрична): переваги та недоліки.

Методи сітьового планування та управління (СПУ): переваги та недоліки. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Ганта. Техніка управління проектами методом оцінки та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CRM). Основні елементи та часові параметри сітьового графіка. Процес формування сітьового графіка розроблення та реалізації проекту. Мета та способи оптимізації сітьового графіка.

Тема 9. Управління якістю продукції та послуг

Сучасна концепція управління якістю. Сутність, значення та фактори формування якості товарів та послуг. Одиначні, комплексні та інтегральні показники оцінки якості продукції. Методи оцінки кількісних значень показників якості продукції: експериментальні, органолептичні, соціологічні, експертні.

Сутність поняття «рівень якості продукції», як відносної характеристики якості. Методи оцінки рівня якості продукції: диференціальний, комплексний, змішаний. Основні принципи загального менеджменту якості.

Планування якості. Організаційне забезпечення якості: технічне забезпечення якості, організаційні резерви якості, переорієнтація менеджменту організації на якість. Основні складові ціни якості товару.

Система управління якістю на підприємстві: принципи проектування та основні етапи впровадження. Основні функції служби управління якістю. Розвиток програми забезпечення якості. Групи управління якістю. «Петля якості». Стандарти серії ISO - 9000.

Управлінський контроль в системі управління якістю.

Тема 10. Управління результативністю операційної діяльності

Сутність поняття «продуктивність». Загальний підхід до визначення продуктивності. Продуктивність як міра результативності операційного менеджменту. Зовнішня та внутрішня продуктивність.

Регулювання продуктивності виробничої системи. Вимірювачі продуктивності: статичні коефіцієнти продуктивності, динамічні індекси продуктивності. Основні труднощі, які пов'язані з вимірюванням продуктивності.

Основні аспекти результативності функціонування операційної системи. Показники економічної результативності функціонування операційних систем (ОС): виробничої ОС, невиробничої ОС. Показники соціальної результативності операційної системи.

Фактори, що впливають на продуктивність операційної діяльності. Шляхи підвищення продуктивності операційної системи.

Структура навчальної дисципліни «Операційний менеджмент»

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
1	2	3
<p>Знати: місце ОМ в системі менеджменту організації; різницю між операційним та виробничим менеджментом; методи забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку; засоби і прийоми, норми і правила організації операційної діяльності.</p> <p>Вміти: характеризувати ланцюжок «виробництво-потреби споживача»; аналізувати внутрішнє середовище та визначати його вплив на операційну діяльність; використовувати сучасні методи забезпечення конкурентоспроможності операційної діяльності підприємства.</p>	<p>Тема № 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту</p> <p>Лекція № 1.</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття операційного менеджменту. Виробництво як процес перетворення «вхідних» величин у «вихідну» продукцію. Природа операційної функції. 2. Менеджмент операційної системи з позицій системного підходу до управління організацією. 3. Внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування операційної системи підприємства. 4. Умови забезпечення конкурентоспроможності операційної діяльності підприємства. 5. Структура процесу операційного менеджменту. 	2
	<p>Лекція № 2.</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції операційного менеджменту. 2. Принципи операційного менеджменту. 3. Методи операційного управління. <p>Література: Основна: 1, 3-6,8,9. Додаткова: 11,14-16,19,24,28,30,32,33,36,44,45. Internet-ресурси: 46,47.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Написання есе щодо актуальності операційного менеджменту в сучасних умовах та власного бачення і сподівань щодо дисципліни «Операційний менеджмент». 3. Підготуватись до дискусії з питання: яка роль операційного менеджменту у забезпеченні конкурентоспроможності організації на ринку? 4. Підготувати приклади реалізації операційної функції у різних типах організацій (не менше 3-х). 5. Розробити схему операційної діяльності підприємства торгівлі на підставі основних виконуваних функцій. Підприємство необхідно обрати відповідно до власної майбутньої спеціальності (наприклад, об'єкта проходження практики). 	11
	<p>Практичне заняття № 1.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття операційного менеджменту та еволюція його розвитку. 2. Цілі та завдання операційного менеджменту. 3. Системний підхід в операційному менеджменті. Модель взаємодії підприємства з зовнішнім оточенням. 	2

	<p>4. Елементи операційної системи. 5. Складові внутрішнього середовища операційної системи підприємства. 6. Конкурентоспроможність та компетентність. Умови забезпечення конкурентоспроможності продукції на ринку. 7. Складові процесу операційного управління та їх характеристика.</p>	
	<p align="center">Практичне заняття №2. <i>План</i></p> <p>1. Структура та функції операційного менеджменту. «Коло менеджменту» операційної системи. 2. Засоби і прийоми управління операційними системами. 3. Норми і правила операційного менеджменту.</p>	2
<p>Знати: сутність та етапи формування операційної стратегії підприємства, їх різновиди та особливості в сферах виробництва і обслуговування; коло стратегічних задач, що вирішуються в операційному менеджменті.</p> <p>Вміти: формувати операційну стратегію, визначати її сильні та слабкі сторони.</p>	<p align="center">Тема № 2. Операційна стратегія підприємства. Лекція № 3. <i>План лекції</i></p> <p>1. Операційна стратегія як складова загальної стратегії організації. 2. Технологія розробки операційної стратегії підприємства. 3. Формування стратегії виробництва товару. 4. Розробка стратегії процесу. Типи процесів. 5. Особливості сфери послуг, що впливають на операційну стратегію.</p>	2
	<p align="center">Лекція № 4. <i>План лекції</i></p> <p>1. Роль, значення та склад служби забезпечення операційної діяльності підприємства. 2. Системи забезпечення виробництва. 3. Основні напрямки економії матеріальних ресурсів. 4. Управління збутом на підприємстві.</p> <p><i>Література:</i> Основна: 1,3,4,6-9. Додаткова: 11,13,14,19,26,28,30,33,38,39,40,44,45. Internet-ресурси: 46,49.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Скласти алгоритм розробки «дерева рішень» під час проектування товару та процесу. 3. Підготуватись до дискусії з питання: що, на Ваш погляд, може бути обрано за відправну точку в процесі проектування операційної системи (певні події, явища, організаційні зміни, зміни в середовищі функціонування організації чи її операційній системі)? 4. Розробити схему операційної діяльності відділу збуту на підставі основних функцій, які відносяться до його компетенцій. Підприємство необхідно обрати відповідно до власної майбутньої спеціальності (наприклад, об'єкта проходження практики).</p>	11

	<p align="center">Практичне заняття № 3.</p> <p align="center"><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Операційні пріоритети. 2. Коло стратегічних питань, що вирішуються в операційному менеджменті. 3. Принципи стратегії організації виробництва в сучасних умовах. 4. Специфіка стратегії виробництва товару. 5. Специфіка стратегії процесу. 6. Роль і значення служби постачання в операційній стратегії підприємства. 7. Управління збутом в операційній стратегії підприємства. 	2
	<p align="center">Практичне заняття № 4.</p> <p align="center"><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і значення служби постачання в операційній стратегії підприємства. 2. Склад служби забезпечення підприємства: вітчизняний та закордонний досвід. 3. Планування матеріально-технічного забезпечення. 4. Системи забезпечення виробництва. 5. Основні шляхи економії матеріалів. 6. Управління збутом в операційній стратегії підприємства. 	2
<p>Знати: особливості операційних систем; структуру та класифікацію операційних систем, їх характеристики.</p> <p>Вміти: аналізувати складові операційної системи підприємства; визначати специфічні риси одиничного, серійного типів операційних систем, операційних систем масового виробництва та систем з безперервним процесом.</p>	<p align="center">Тема № 3. Операційна система організації.</p> <p align="center">Лекція № 5.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Операційної системи як об'єкт управління: сутність та її складові. 2. Основні принципи системного підходу в управлінні операційною системою. 3. Ієрархія системи. 4. Типологія (класифікація) операційних систем. 	2
	<p align="center">Лекція № 6.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості операційних систем. 2. Операційні системи одиничного (проектного) типу. 3. Серійний тип операційних систем. 4. Специфіка операційних систем масового виробництва. 5. Особливості операційних систем з безперервним процесом. <p><i>Література:</i> Основна: 1,3,4,6-9. Додаткова: 11,24,26,28-30,36,37,44. Internet-ресурси: 46,47.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Побудувати схематичну модель операційної системи торговельного підприємства та надати характеристику її складових. 	11

	<p>3. Підготуватись до дискусії з питання: що являє собою операційна система сучасного рівня розвитку? Дайте Вашу особисту інтерпретацію змісту цього поняття.</p> <p>4. Оформити у вигляді таблиці результати дослідження особливостей обраного Вами типу операційної системи (наприклад, того підприємства, на базі якого Ви проходили практику, чи виконували курсову роботу).</p> <p>5. Підготуватись до дискусії з питання: яким вимогам, на Ваш погляд, має відповідати операційна система сучасного рівня розвитку?</p>	
	<p align="center">Практичне заняття № 5.</p> <p align="center"><i>План</i></p> <p>1. Сутність, специфіка та класифікація операційних систем.</p> <p>2. Принципи системного підходу в управлінні операційною системою.</p> <p>3. Склад та характеристика підсистем операційної системи підприємства.</p> <p>4. Ієрархія виробничої системи підприємства.</p>	2
	<p align="center">Практичне заняття № 6.</p> <p align="center"><i>План</i></p> <p>1. Характерні особливості виробничих (операційних) систем.</p> <p>2. Властивості операційних систем.</p> <p>3. Особливі характеристики виробничих (операційних) систем.</p> <p>4. Склад ресурсів, що споживаються операційною системою.</p> <p>5. Вимоги, яким мають відповідати сучасні операційні системи.</p> <p>6. Характеристика різних типів операційних систем:</p> <p>6.1. Одиничні (проектні) операційні системи;</p> <p>6.2. Серійні операційні системи;</p> <p>6.3. Операційні системи масового виробництва;</p> <p>6.4. Операційні системи з безперервним процесом.</p>	2
<p>Знати: сутність операційної діяльності підприємства; складові операційного (виробничого) процесу, як основи функціонування та розвитку операційної системи підприємства.</p> <p>Вміти: визначати склад основних ресурсів як</p>	<p align="center">Тема № 4. Операційна діяльність підприємства.</p> <p align="center">Лекція № 7.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <p>1. Поняття операційної діяльності підприємства.</p> <p>2. Операційний (виробничий) процес організації: класифікація та типи.</p> <p>3. Принципи організації виробничих процесів.</p> <p>4. Організація операційного процесу у просторі.</p> <p>5. Організація операційного процесу у часі.</p>	2
	<p align="center">Лекція № 8.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <p>1. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності.</p> <p>2. Управління матеріальними ресурсами та виробничими запасами.</p> <p>3. Місце і види виробничих запасів в системі підприємства.</p>	2

вихідних факторів операційної діяльності; визначати структуру та тривалість операційного циклу підприємства; організувати операційний процес у просторі і часі.	4. Основні системи управління запасами. <i>Література:</i> Основна: 1-3,6-9. Додаткова: 11,13,14,17,19,29,33,36,39,40,44,45. Internet-ресурси: 48,49.	
	Самостійна робота студентів: 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Представити схематично операційний цикл підприємства. 3. Підготуватись до дискусії з питання: як, на Ваш погляд, впливає динамічність зовнішнього середовища на внутрішню динаміку операційної системи? 4. Визначити та описати прояви галузевої специфіки та зміст операційного (виробничого) процесу обрано Вами підприємства (наприклад, того, де Ви проходили практику). 5. Підготуватись до дискусії з питання: як співвідносяться усталеність і динамічність у функціонуванні операційної системи?	11
	Практичне заняття № 7. <i>План</i> 1. Операційний процес: сутність, структура та принципи організації. 2. Типи операційних процесів. 3. Організація операційного процесу в просторі та часі.	2
	Практичне заняття № 8. <i>План</i> 1. Принципи формування і функціонування системи управління матеріальними ресурсами. 2. Управління процесом матеріалоспоживання. 3. Місце і види виробничих запасів в системі підприємства. 4. Основні системи управління запасами та їх характеристика.	2
Знати: методику проектування операційної системи підприємства; особливості проектування потужностей та місця розташування підприємства; склад, цілі і задачі операційної інфраструктури підприємства. Вміти: обґрунтовувати управлінські	Тема № 5. Управління процесом проектування операційної системи. Лекція № 9. <i>План лекції</i> 1. Передумови проектування операційних систем. 2. Методика проектування операційної системи. 3. Основні етапи процесу проектування продукту. 4. Проектування процесу виробництва. 5. Проектування виробничих потужностей. 6. Проектування місця розташування підприємства.	2
	Лекція № 10. <i>План лекції</i> 1. Процес проектування підприємства. 2. Склад, вимоги і задачі операційної інфраструктури. 3. Ремонтне, інструментальне, енергетичне, транспортне господарство: цілі і задачі, схема управління. 4. Складське господарство: функції, система управління.	2

рішення щодо створення операційної системи та її розвитку, підтримки належного режиму її функціонування; проектувати виробничі потужності, операційну інфраструктуру, операційний цикл виробництва продукції і послуг.	<i>Література:</i> Основна: 1-6,8,9. Додаткова: 11,14,19,28,29,33,34,36,44,45. Internet-ресурси: 48.	
	<i>Самостійна робота студентів:</i> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Скласти алгоритм проектування операційної системи підприємства (підприємство студент обирає залежно від спеціалізації). 3. Розробити план-схему операційної системи підприємства з визначенням приміщень, розміщення обладнання у виробничих та торговельних приміщеннях (приміщеннях для споживачів), з визначенням напрямків руху ресурсів та готового продукту (товарів та послуг). 4. Підготуватись до дискусії з питання: що, на Ваш погляд, може бути обрано за відправну точку в процесі проектування операційної системи (певні події, явища, організаційні зміни, зміни в середовищі функціонування організації чи її операційної системи)?	11
	<i>Практичне заняття № 9.</i> <i>План</i> 1. Сутність та цілі проектування операційних систем. 2. Етапи проектування операційних систем. 3. Проектування виробів та процесів у сфері виробництва. 4. Проектування продукту та процесів у сфері послуг. 5. Проектування виробничих потужностей та місця розташування підприємства.	2
	<i>Практичне заняття № 10.</i> <i>План</i> 1. Розробка проекту обговореного підприємства. Зміст завдання на проектування підприємства. 2. Методи розміщення підприємств. 3. Поняття та склад основних вимог до «виробничої інфраструктури підприємства». 4. Складові операційної структури підприємства: основні функції, система управління.	2
Знати: стратегічне, тактичне, календарне та оперативне планування операційної діяльності; зміст та фази оперативного управління; сутність диспетчеризації, як системи	<i>Тема № 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи.</i> <i>Лекція 11.</i> <i>План лекції</i> 1. Системи планування операційної діяльності. 2. Оперативно-виробниче планування: задачі, функції та рівні. 3. Стратегії планування операцій. 4. Призначення і склад елементів оперативного управління виробництвом. 5. Організація диспетчеризації операційної діяльності. 6. Види систем оперативного управління виробництвом.	2

<p>централізованого оперативного контролю.</p> <p>Вміги: застосовувати технологію управлінського контролю операційного процесу; формувати робоче середовище, розподіляти завдання, мотивувати працівників, визначати нормативи.</p>	<p>Лекція 12. <i>План лекції</i></p> <p>1. Контроль в системі операційного менеджменту: умови та основні етапи. 2. Сучасні методики випереджаючого контролю, адекватність контролю, критичні точки контролю. 3. Значення та зміст процесу формування робочого середовища. <i>Література:</i> Основна: 1-4,6,8,10. Додаткова: 11,13,14,16,17,19,31,33,35,36,39,44,45. Internet-ресурси: 49,50,53.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Побудувати ієрархічну схему планування в операційному менеджменті. 3. Підготуватись до дискусії з питання: що є загальним і що специфічним в оперативному управлінні діяльністю операційних систем організацій виробничої та невиробничої сфери? 4. Проаналізувати систему матеріально-технічного постачання підприємства (обраного відповідно до спеціалізації). Результати аналізу подати у формі звіту. 5. Підготуватись до дискусії з питання: чи правильним, на Ваш погляд, є надання першочергової уваги матеріально-технічному забезпеченню стабільності функціонування операційної системи у порівнянні з інформаційним і кадровим забезпеченням?</p>	11
	<p>Практичне заняття № 11. <i>План</i></p> <p>1. Сутність планування операційної діяльності: об'єкти, основні завдання, види планів. 2. Основні принципи планування операційної діяльності та їх характеристика. 3. Зміст оперативно-виробничого планування, як багаторівневої, структурованої та різні блоки і стадії планової роботи. 4. Зміст та характеристика основних стратегій планування обсягів виробництва. 5. Зміст оперативного управління виробництвом. 6. Диспетчерування та оперативне розпорядництво. 7. Основні системи оперативного управління виробництвом та їх характеристика.</p>	2
	<p>Практичне заняття № 12. <i>План</i></p> <p>1. Умови та процес контролю в системі операційного менеджменту. 2. Контур зворотнього зв'язку управлінського контролю. 3. Випереджаючий контроль, графічні форми планування і контролю. 4. Адекватність системи контролю.</p>	2

	5. Критичні критерії контролю. 6. Традиційні засоби контролю в операційному менеджменті.	
Знати: принципи розподілу та кооперації праці; взаємозв'язок між нормуванням та організацією праці; сфери застосування нормативів часу в діяльності організації. Вміти: використовувати основні види норм праці в операційному управлінні підприємством, методи нормування праці; здійснювати хронометраж робочих процесів.	<p align="center">Тема № 7. Управління трудовими процесами, нормування і оплати праці.</p> <p align="center">Лекція 13.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність і завдання організації і нормування праці. Сфери застосування нормативів часу в операційній діяльності організації. Основні види норм праці та методи нормування праці. Класифікація затрат часу Характеристика методів дослідження трудових процесів і затрат робочого часу. <p>Література: Основна: 1-3,,8. Додаткова: ,13,14,,17,,31,33,,36,39,,45. Internet-ресурси: 4,50.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> Вивчення та доповнення матеріалу лекції. Розкрити (схематично) та описати взаємозв'язок нормування та організації праці. Описати склад основних рішень, що приймає операційний менеджер при плануванні трудового процесу. 	12
	<p align="center">Практичне заняття № 13.</p> <p align="center"><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття організації трудового процесу та нормування праці. Поведінкові та фізіологічні аспекти аспекти в плануванні трудового процесу. Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Вимірювання і нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж. Мотивування роботи та оплата праці: <ol style="list-style-type: none"> Внутрішні і зовнішні винагороди; Матеріальна, трудова і статусна мотивація; Форми і системи заробітної плати. 	2
Знати: інструменти проектного менеджменту; відмінність між організаційними структурами, які використовуються при реалізації проектів; загальні підходи до планування і контролювання	<p align="center">Тема 8. Управління проектами в операційному менеджменті.</p> <p align="center">Лекція 14.</p> <p align="center"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність проектного підходу в управлінні організацією. Управління проектами в операційній діяльності. Класифікація проектів. Правила управління проектами. Структура робіт проекту. Стадії управління проектами. «Зони» відповідальності операційного менеджера під час виконання проекту. Основні етапи життєвого циклу проекту. 	2

<p>проектів.</p> <p>Вміти:</p> <p>застосовувати проектний підхід для календарного планування операційного процесу; будувати робочі графіки використання ресурсів за допомогою діаграм Г. Гантта; використовувати методику сітьового планування в операційному менеджменті підприємства.</p>	<p>Лекція 15.</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учасники та команда проекту. 2. Основні форми організаційних структур проекту. 3. Загальні підходи до планування проектів: цілі, призначення й види планів. 4. Контроль виконання проекту. <p><i>Література:</i></p> <p>Основна: 1,3,4,6,8,10. Додаткова: 14,26-29,31,34,37,44. Internet-ресурси: 54,55.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Опишіть, відповідно визначених аспектів діяльності, різницю у функціонуванні підприємства і проекту. Опис зробити у формі таблиці. 3. Опишіть відмінності між проектним і функціональним менеджером. Відповідь оформити у вигляді таблиці. 4. Підготуватись до дискусії з питання: чи можливо, на Ваш погляд, ототожнювати поняття «управління проектами» та «управління операціями»? Якщо «так», то чому саме? Якщо «ні», то з яких причин? 5. Побудувати сітьовий графік підготовки та проведення масового святкового заходу за індивідуальним набором умов (весілля, день народження, захист випускної кваліфікаційної роботи, випускний бал тощо). 	11
	<p>Практичне заняття № 14. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття проекту та управління проектами. 2. Основні ознаки проекту. 3. Класифікація та оточення проектів 4. Правила, структура робіт, стадії управління проектами. 5. Фази життєвого циклу проекту. 6. Процеси проекту. 7. Цілі, результати і стратегія проекту. 	2
	<p>Практичне заняття № 15.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Категорії учасників проекту. 2. Команда проекту. Підходи до сучасних класифікацій команд (традиційна модель, модель зіграності, модель переднього краю і ін.). 3. Організаційні структури, які застосовуються при реалізації проектів. 4. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. 5. Процес контролю проекту. 6. Методи оцінювання проекту. 	2
	<p>Знати:</p> <p>сутність сучасної концепції управління якістю; організаційні</p>	<p>Тема 9. Управління якістю продукції та послуг.</p> <p>Лекція 16.</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна концепція управління якістю. Основні поняття та показники якості. 2. Управління якістю продукції: методи визначення кількісних значень показників якості продукції.

резерви забезпечення якості продукції та послуг; показники якості продукції та методи їх оцінювання. Вміти: забезпечувати якість результатів операційної діяльності підприємства; організувати контроль якості товарів та послуг.	3. Планування якості: організаційне забезпечення якості. 4. Зміст політики підприємства в галузі якості. «Петля якості». <i>Література:</i> Основна: 1-6,8,10. Додаткова: 12,14,18-20,22,25,30,34,37,40,42,44. Internet-ресурси: 51,54.	
	Самостійна робота студентів: 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Написати есе на тему: якими можуть бути наслідки (позитивні, негативні) впровадження «гуртків якості» в практику управління вітчизняними підприємствами (організаціями)? 3. Розробити Програму забезпечення якості для підприємства (підприємство обрати відповідно до спеціалізації).	11
	Практичне заняття № 16. <i>План</i> 1. Сутність, значення та фактори формування якості товарів і послуг. 2. Підходи до управління якістю та основні причини зниження якості роботи. 3. Показники якості продукції та методи її оцінювання. 4. Основні принципи загального менеджменту якості. 5. Основні риси «портрету» загального менеджменту якості. 6. Послідовність етапів розробки програми забезпечення якості. 7. Управління якістю продукції. «Петля якості». 8. Основні положення стратегічного менеджменту якості.	2
Знати: показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Вміти: визначати показники результативності функціонування операційних систем; аналізувати фактори, що впливають на динаміку продуктивності	Тема 10. Управління результативністю операційної діяльності. Лекція 17. <i>План лекції</i> 1. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. 2. Сутність та показники результативності функціонування операційних систем. 3. Напрямки підвищення продуктивності операційної діяльності. <i>Література:</i> Основна: 1-3,5,6,8,10. Додаткова: 11,24,27-30,32,34,37,40,43,44. Internet-ресурси: 46.	2
	Самостійна робота студентів: 1. Вивчення та доповнення матеріалу лекції. 2. Розробити загальні заходи щодо підвищення продуктивності функціонування операційної системи підприємства (підприємство обрати відповідно до спеціалізації).	12

<p>підприємства; розробляти шляхи підвищення продуктивності операційної діяльності.</p>	<p style="text-align: center;">Практичне заняття № 17. <i>План</i></p> <p>1. Продуктивність операційної діяльності та шляхи її підвищення. 2. Показники результативності функціонування операційних систем. 3. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. 4. Фактори впливу та шляхи підвищення продуктивності операційної системи.</p>	<p style="text-align: center;">2</p>
<p><i>ВСЬОГО:</i></p>		<p style="text-align: center;">180 / 6</p>

III. РЕКОМЕНДОВАНИ ДЖЕРЕЛА.

Основні

1. Бай С. І. *Операційний менеджмент. Практикум: Навч. посібник* / С. І. Бай, І. В. Іванова, Н. В. Микитенко. – К.: КНТЕУ, 2004. – 187 с.
2. Белінський П. І. *Менеджмент виробництва та операцій: Підручник* / П. І. Белінський. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 624 с.
3. Боковець В. В. *Операційний менеджмент: навч. посібник* / В. В. Боковець. – Вінниця, 2014. – 300 с. + Електронна копія.
4. Василенко В. О. *Виробничий (операційний) менеджмент: Навч. посібник* / В. О. Василенко, Т. І. Ткаченко; За ред. Василенка В.О. – 2-ге вид., випр. і допов. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 532 с.
5. Іванов М. М. *Операційний менеджмент: навч. посібник* / М. М. Іванов, П. В. Комазов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
6. Капінос Г. І. *Операційний менеджмент: навч. посібник* / Г. І. Капінос, І. В. Бабій. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 352 с. + Електронні дані.
7. Комарницький І. Ф. *Менеджмент виробництва та операцій (тестові, проблемні ситуації, практичні завдання): Навч. посібник* / І. Ф. Комарницький, П. І. Белінський, В. І. Кравець. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 308 с.
8. Михайловська О. В. *Операційний менеджмент. навчальний посібник* / Михайловська О. В. – К.: Кондор, 2008. – 550 с.
9. *Операційний менеджмент: опорний конспект лекцій. Ч. 1* / авт. Н. В. Микитенко. – К.: КНТЕУ, 2015. – 57 с.
10. *Операційний менеджмент: опорний конспект лекцій. Ч. 2* / авт.: Н. В. Микитенко, Л. Є. Калиновська. – К.: КНТЕУ, 2015. – 58 с.

Додаткові

11. Бєсєдін М. О. *Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант): Підручник* / М. О. Бєсєдін, В. М. Нагаєв. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с.
12. Векслер Е. М. *Менеджмент якості: навч. посібник* / Е. М. Векслер, В. М. Рифа, Л. Ф. Василевич; за ред. Е.М. Векслера. – К.: Професіонал, 2008. – 320 с.
13. Вэйдер М. *Инструменты бережливого производства: Мини руководство* / М. Вэйдер; Пер. с англ. А. Баранов, Э. Башкардин. – 3-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 125 с.
14. Гевко І. Б. *Операційний менеджмент: навч. посібник* / І. Б. Гевко. – К.: Кондор, 2007. – 228 с.
15. Дудар Т. Г. *Менеджмент: навч. посібник* / Т. Г. Дудар, Р. В. Волошин, В. Т. Дудар. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.
16. Дяченко Т. О. *Основи менеджменту: навч. посібник* / Т. О. Дяченко. – К.: Кондор, 2010. – 176 с.

17. Єзупов Ю. А. *Організація виробництва на промисловому підприємстві: навч. посібник /Ю. А. Єзупов.* – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 488с.
18. Капінос Г. І. *Управління якістю: навчальний посібник /Г. І. Капінос, І. В. Грабовська.* – Київ: Кондор, 2016. – 278 с.
19. Курочкин А.С. *Операционний менеджмент / А.С. Курочкин.* – К.: МАУП, 2000. – 142 с.
20. Ламоткин С. А. *Управление качеством товарной продукции : учеб. пособие / С. А. Ламоткин, Н. М. Несмелов.* – Минск : БГЭУ, 2006. – 141 с.
21. Литвинець Л. Ф. *Операційний менеджмент: конспект лекцій для студ. напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» ден. та заоч. форм навч. / Литвинець Л. Ф.* – К. : НУХТ, 2009. – 107 с.
22. Логанина В. И. *Разработка системы менеджмента качества на предприятиях. Практическое руководство: учеб. пособие / В. И. Логанина, О. В. Карпова, Р. В. Тарасова.* – М.: Книжный дом Университет, 2008.-148 с.
23. Лопатенко Л. О. *Операційний менеджмент: конспект лекцій для студ. напряму підготовки «Менеджмент» / Лопатенко Л. О.* – К. : МАУП, 2007. – 128 с.
24. *Менеджмент [Електронний ресурс]: електронний підручник / за заг. ред. А. А. Мазаракі.* – К.: КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Назва з контейнера.
25. Мережко Н. В. *Управління якістю: підручник / Н. В. Мережко, В. В. Осієвська, Н. С. Ясинська.* – К.: КНТЕУ, 2010. – 216 с.
26. *Механізми та інструменти менеджменту діяльності сучасного підприємства [Електронний ресурс]: монографія / С. В. Філіппова, С. К. Харічков, М. О. Акулюшина та ін.; за ред. С. В. Філіппової, С. К. Харічкова.* — Електронні дані. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Mehanizmy_Filipova.pdf.
27. *Назарчук Т. В. Менеджмент організацій [Електронний ресурс]: навч. посібник / Т.В. Косіюк О.М. Назарчук.* — Електронні дані. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу:http://10.0.2.150/docs/CUL/Menegment_organizazij_Nazarchuk_2018.pdf.
28. *Омельяненко Т. В. Операційний менеджмент: Навч.- метод. посібник / Т. В. Омельяненко, Н. В. Задорожна.* – К.: КНЕУ, 2005. – 235 с.
29. *Операційний менеджмент : навчальний посібник / [В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В. О. Желябін та ін.].* – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 438 с.
30. *Операційний менеджмент: Навч. посібник / І. А. Олійник, В. Г. Пасічник, В. І. Романчиков, О. В. Акіліна.* – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 160 с.
31. *Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості: підручник / Т. Л. Мостенська, І. А. Бойко, І. М. Болотіна та ін.* – кер. кол. авт. і наук. ред. д.е.н., проф. Т. Л. Мостенської. – К.: Кондор, 2012. – 492 с.

32. *Осовська Г. В. Менеджмент: підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – 4-те вид., переробл. і доп. – Київ: Кондор, 2015. – 563 с.*
33. *Производственный и операционный менеджмент; / [Чейз Р. Б., Джейкобз Ф. Р. и др.]; пер. с англ. – [10-е издание]. – М.: ООО «И. Д. Вильямс», 2008. – 1184 с.*
34. *Производственный менеджмент: учебник / [Козловский В. А., Казанцев А. К, Кобзев В. В. и др.]; под. ред. В. А. Козловского. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 574 с.*
35. *Пушкар Р. М. Менеджмент: теорія та практика: підручник / Р. М. Пушкар, Н. П. Тарнавська. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Карт-блани, 2005. – 486 с.*
36. *Сумець О. М. Основи операційного менеджменту: Підручник / О. М. Сумець; За ред. О.Л. Яременка. – К.: Професіонал, 2005. – 416 с.*
37. *Сумець О. М. Основи операційного менеджменту теоретичний аспект і практичні завдання: Підручник / О. М. Сумець; За ред. О.Л. Яременка. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Професіонал, 2006. – 480 с.*
38. *Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посібник / В. В. Хмурова. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 286 с.*
39. *Хомяков В. І. Управління потенціалом підприємства: навч. посібник / В. І. Хомяков, І. В. Бакум. – К.: Кондор, 2007. – 400 с.*
40. *Тян Р. Б. Організація виробництва: Навч. посібник / Р. Б. Тянь, І. В. Багрова; За ред. І.В. Багрової. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 248 с.*
41. *Управління ресурсами підприємства: Навч. посібник / В. І. Крамаренко, Б. І. Холод, Ю. М. Воробйов, інші; За ред. Воробйова Ю.М., Холода Б.І. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.*
42. *Чорний А. Ю. Статистика якості. Практикум: навч. посібник / А. Ю. Чорний. – К.: КНТЕУ, 2011. – 264 с.*
43. *Шельмин Е. В. Эффективная система на основе процессного управления: Проблемы. Анализ. Решение / Е. В. Шельмин. – М.: Вершина, 2007. – 224 с.*
44. *Школа І. М. Операційний менеджмент. Практикум / І. М. Школа, О. В. Михайловська. – Чернівці: Книги - XXI, 2004. – 376 с.*
45. *Яременко О.Л., Сумець А.М. Операционный менеджмент: Учеб. для студ. эконом. спец. / О.Л. Яременко, А.М. Сумець. – Х.: Фолио, 2002. – 231 с.*

Інтернет-ресурси

46. *Актуальність операційного менеджменту в практичній діяльності підприємства. – Режим доступу: <http://www.kariera.ws.ru/05-01/Bigpe024.htrnl>.*
47. *Понятійний апарат виробничого менеджменту. – Режим доступу: <http://www.optim.ni/Trade/1998/l/addons/addons.asp>.*
48. *Пданування магазину як елементу мерчандайзингу. – Режим доступу: <http://www.cfin.ru/press/practical/2000-04/0l.shtml>.*
49. *Інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP). – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/ims/irns002.html>.*

50. Характеристика системи «точно у термін». – Режим доступу: <http://Nvww.cfin.ru/press/loginfo/2001-05/52-55.shtml>.
51. Концепція загального менеджменту якості. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua'qm.shtml>.
52. Сучасний менеджмент якості. – Режим доступу: <http://www.iso9000.ru>.
53. Характеристика системи MRPII. - <http://www.zfh.nizhny.ni/num/74/l978.html>.
54. Програмні методи та засоби планування і управління проектами. – Режим доступу: http://tww48.narod.ra'Lab/proj_contr.htm.
55. Управління проектами. - Режим доступу : <http://bookz.com.ua/4/index.htm>.